

at arbejde om Natten. Jeg vil, hvis en Ordfører maa have Lov til at komme med personlige Bemærkninger, gerne komme med en personlig Bemærkning i Tilknytning til mine Udtalelser om Børns Arbejde. Lad dem arbejde, der har Lyst dertil, der er nok, der ingen Lyst har. Det vilde være meningsløst at forbyde dem, der virkelig vil arbejde, at gøre det. Der er en vis Tilbøjelighed hos den opvoksende Slægt til at komme bort fra det legemlige Arbejde. Vi skulde ikke gerne yderligere fremhjelpe denne Tilbøjelighed. Dette er, som sagt, en rent personlig Bemærkning.

Men for øvrigt er Forholdet jo det, at vi paa en Mængde andre Omraader søger at stille Kvinderne lige med Mænd, hvorfor skulde vi saa foretage en Indskrænkning i Retten til Arbejde? Det vil vi fra Flertallets Side ikke være med til og det saa meget mindre, som Kvinderne protesterer mod den Bestemmelse, som søges gennemført. Som det ærede Medlem for Københavns 11te Valgkreds (Sigvald Olsen) ogsaa gjorde opmærksom paa, er det jo ikke ret mange Kvinder, denne Bestemmelse angaar; saa vidt jeg husker er det kun 300—350. Jeg vil henvise til, at man i Sverige har indført Forbud mod Kvinders Natarbejde. Dette Forbud gælder kun de Virksomheder, der beskæftiger over 10 Arbejdere eller Arbejdersker, men desuagtet er Forholdet det, som det vil ses af de Oplysninger, vi har modtaget ved den Indberetning fra Fru Julie Arenholt, som ledsager Betænkningen — Fru Arenholt har foretaget en Studierejse i Sverige for at studere Forholdene der baade med Hensyn til Kvinders Natarbejde og for øvrigt hele Arbejdet i Fabrikker og Værksteder —, at, saa vidt jeg husker, 500 Kvinder er blevet nødsaget til at opgive deres Virksomhed paa Grund af det Forbud, som den svenske Lovgivning indeholder, og det er dog ikke saa uhyre mange Virksomheder, det drejer sig om, jeg tror 74. For øvrigt er det ret interessant at se de Udtalelser, der er fremsatte i denne Indberetning fra Fru Julie Arenholt. Det fremgaar heraf, at der i Sverige har været nedsat en Kommission til at forberede en Revision af Fabriklovgivningen derovre; og denne Kommission har i December 1909 afgivet sin Betænkning. Der har ogsaa Spørgsmaalet om Kvinders Natarbejde været fremme, idet der har været rettet Forespørgsel til de forskellige Organisationer om, hvilke Virkninger Forbudet vilde have. Ogsaa paa andre Omraader har Kommissionen

ført Forhandlinger med forskellige Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer. Bl. a. har den ønsket følgende Spørgsmaal besvaret: „Behøves særskilte Forskrifter for Kvinders Anvendelse ved Natarbejde og i farlige Virksomheder?“ Og saa hedder det: „Bemærkelsesværdig er den Enstemmighed, hvormed de mandlige Arbejdere — uden direkte at besvare Spørgsmaalet — udtaler sig mod Kvinders Anvendelse i industrielt Arbejde. Arbejdere i Jernindustrien udtalte saaledes: „Kvinderne bør ikke anvendes til industrielt Arbejde, det gør hende uskikket til hendes egentlige Opgave som Hustru og Moder, og de optager en Plads, som med Rette tilkommer de unge Mænd.“ Arbejdere i Savværker ønskede alt industrielt Kvindearbejde forbudt. Mandlige Arbejdere ved Papirfabrikkerne udtalte, at Kvinder ikke egnede sig til industrielt Arbejde og tvang Mændenes Løn ned. Kvindelige Arbejdere ved Papirfabrikkerne udtalte sig mod Indskrænkning af deres Anvendelse. Mandlige Arbejdere i Tekstilindustrien udtalte, at det var ønskeligt, om Mændenes Løn kunde blive saa stor, at Kvinden ikke behøvede at gaa ud, og mente, at Natarbejdsforbudet kunde bidrage dertil. Arbejdere i Lervareindustrien ønskede Kvindearbejde forbudt. Arbejdere i Bygningsindustrien: „Kvindernes Arbejde i dette Fag gav efter de mandlige Arbejders Mening Anledning til sædelige Betæneligheder og deres Færden paa Stiger og Stilleader rummede paa Grund af deres Paaklædning en Fare for Nedstyrtning.“

Dernæst følger Arbejdsgivernes Svar, som gaar ud paa, at de nødig vil undvære Kvindernes Arbejde. De henviser til, at der for kvindelige Arbejders Deltagelse i Bygningsarbejde ikke er nogen som helst Fare, men endogsaa mindre end for Mænd, da Kvinder aldrig er berusede, det kan jo hænde for Mænd. Udvalget har, som sagt, ikke ment at kunne slutte sig til Ændringsforslag Nr. 14, og jeg vil paa det indstændigste fraraade at stemme for det. Jeg tror ikke, det er rigtigt at gaa til det Forbud. Forhaabentlig vil det gaa med Kvinders Arbejde ligesom med Børns Arbejde, at det vil blive mindre og mindre, men for øvrigt synes jeg ikke, der er Grund til at forbyde Kvindernes Arbejde paa dette Omraade, hvis de mener, de har Trang og Evne dertil.

Dernæst vil jeg med Hensyn til en Udtalelse, der faldt fra det ærede Medlem for Københavns 11te Valgkreds (Sigvald